

žalobkyně svým zástupcem dohodla s povinným v tom směru, že týž má platiti od 1. června 1926 již jen měsíční splátky ve výši 100 Kč k rukám Dra L-a a ne větší částku uloženou k zaplacení v exekučním titulu. Jest také zjištěno, že Dr. L. oznámil to žalované dopisem ze dne 11. května 1926 sděliv jí, že »zahájenou exekuci jest vyřídit tak«, že od 1. června 1926 bude zasíláno do jeho kanceláře měsíčně 100 Kč k placení podle jeho dopisu ze dne 11. května 1926. Žalovaná směla podle toho zaříditi své chování ohledně srážek ze mzdy, ježto žalobkyně sdělením svého zástupce dala jasně na jevo, že se vzdává další srážky ze mzdových požitků povinného, tudíž provedení příkazovacího usnesení. Žalovaná byla tudíž také oprávněna ponechat povinnému přebytek z přikázané částky. Námitka žalobkyně, že sleva a zmenšené splátky byly povoleny pouze povinnému Juliu H-ovi, že však se žalovanou nebyla učiněna dohoda, jest bezvýznamna, ježto takové dohody se žalovanou, která žalobkyni nic není dlužna, nebylo zapotřebí, a jde naopak jen o vymáhání dlužné pohledávky od povinného. Rozhodným jest, že žalovaná byla o dohodě s povinným vyrozuměna s výslovným dodatkem, že jest zahájenou exekuci vyřídit tak a k příkazovacímu usnesení přihlížeti tím způsobem, že od 1. června 1926 bude zasíláno měsíčně jen 100 Kč Dru L-ovi. Bezpředmětnou jest také další námitka žalobkyně, že Juliu H-ovi byly povoleny částečná sleva pohledávky a splátky jen s tím obmezením, že při nedodržení splátek celá pohledávka zase obživne, ježto prodlení anebo jiné nedodržení dohody s Drem L-em se strany povinného pro otázku, zda žalovaná byla podle vyrozumění ze dne 11. května 1926 oprávněna vyplatiti povinnému částky převyšující splátky, vůbec nepřichází v úvahu, ježto chování se povinného nemůže nic měniti na právech žalované. Ostatně žalobkyně přehlíží, že na straně Julia H-a prodlení vůbec nenastalo, poněvadž mu smluvené splátky byly pravidelně ze mzdy sráženy a žalovanou zadrženy. Ustanovení Šu 312 ex. ř. nepřichází tu proto v úvahu, poněvadž pojednává jen o částce, o niž vymáhající věřitel více obdržel, tudíž předpokládá, že dostal na základě příkazovacího usnesení více, než mu přísluší, kdežto v tomto případě žalobkyně následkem vzdání se sděleného žalované dostala pouze to, co měla na základě dohody požadovati. Předpoklad, že žalovaná podle příkazovacího usnesení by měla přebytek složiti u soudu a povinnému přenechat, by si dal tyto částky vydati soudem, odporuje obsahu zprávy ze dne 11. května 1926 došlé žalované. Totéž platí o názoru, že dohodou s Juliem H-em mělo býti pouze docíleno, aby týž sám také konal splátky bez jakéhokoliv ohledu na přikázání k vybrání nastalé v cestě exekuční. Při tomto skutkovém a právním stavu věci jsou další vysvětlení a zjištění o výši mzdových požitků povinného zbytečná a bylo proto rozhodnouti tak, jak shora uvedeno.

Čís. 7048.

Tím, že s jedním ze spoludlužníků bylo uzavřeno vyrovnání, nebyl dotčen nárok věřitele proti ostatním spoludlužníkům na zbytek pohle-

dávky. V tom, že věřitel postoupil za úplatu tuto zbytkovou pohledávku tomu, kdo přistoupil k vyrovnání vyrovnavšího se spoludlužníka jako rukojmí a plátce, nelze spatřovati postup příčící se § 47 vyr. ř. Postupník byl oprávněn započísti si tuto postoupenou pohledávku na pohledávku spoludlužníků, příslušející jim proti němu jako rukojmímu a plátci ve vyrovnání. Započtením tímto zanikla pohledávka spoludlužníků nejen proti postupníku jakožto rukojmímu a plátci, nýbrž i proti vyrovnavšímu se spoludlužníku a jest tento oprávněn dovolávati se proti pohledávce uplatňované spoludlužníky tohoto započtení.

(Rozh. ze dne 11. května 1927, Rv I 1070/26.)

Emil G. dodal žalobcům Arnu K-ovi, Pavlu A-ovi a Josefu B-ovi na jich objednávku ze dne 2. srpna 1921 nábytek za kupní cenu 375.000 Kč, na který mu žalobci zůstali dlužni 163.108 Kč 74 h. Kupní smlouvou ze dne 19. září 1921 prodali žalobci žalovanému Vilému Z-ovi tento nábytek za kupní cenu 400.000 Kč a žalovaný převzal sám ku zaplacení pohledávku Emila G-a z kupní ceny na tomto váznoucí, jež byla určena na 195.000 Kč, a zavázal se zbytek 85.000 Kč, jakož i případný rozdíl v pohledávání Emila G-a do 15. září 1923 žalobcům zaplatiti. Současně žalobci vyhradili si vlastnické právo k nábytku pro ten případ, kdyby žalovaný nesplnil převzatý závazek proti Emilu G-ovi. Usnesením krajského soudu ze dne 27. dubna 1923 bylo zahájeno vyrovnací řízení na jmění žalovaného. Emil G. svou pohledávku s úroky 179.336 Kč 73 h k vyrovnacímu řízení přihlásil a na to dostal přikázaných mu 60%, t. j. 107.602 Kč 02 h a ve vyrovnacím řízení se 71.734 Kč 71 h vyšel na prázdno. Také žalobci na základě téže smlouvy přihlásili k vyrovnacímu řízení pohledávku ve výši 116.891 Kč 26 h a bylo jim přikázáno na to 60%, t. j. 71.019 Kč 72 h. K vyrovnání Viléma Z-a přistoupila jeho manželka Anna Z-ová jako rukojmí a plátkyně. Emil G. postoupil svou zbytkovou pohledávku proti žalobcům Pavlu A-ovi a Josefu B-ovi manželce žalovaného Anně Z-ové za 15.000 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na Vilému Z-ovi zaplacení 116.891 Kč 26 h, ježto žalovaný nedodržel vyrovnacích splátek. Procesní soud první stolice přiznal žalobcům Pavlu A-ovi a Josefu B-ovi 77.927 Kč 26 h, ohledně Arna K-a žalobu zamítl v podstatě z toho důvodu, že Arne K. uzavřel se žalovaným smír, podle něhož ho žalovaný ze závazku sprostil, ostatním dvěma žalobcům pak přisoudil dvě třetiny žalovaného nároku, ježto šlo o nárok dělitelný. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobce Arna K-a, k odvolání žalovaného pak zamítl žalobu i ohledně druhých dvou žalobců. Důvody: Emil G. žalobce z jejich dlužnického poměru nepropustil a nikdy také nedal souhlasu ke smlouvě ze dne 19. září 1921. Dle toho přichází v úvahu kupní smlouva oproti Emilu G-ovi pouze jako převzetí plnění ve smyslu § 1404 obč. zák. a ne jako převzetí dluhu ve smyslu § 1405 obč. zák. a žalovaný, který popřel ve sporu oprávnění Emila G-a požadovati od něho placení, přistoupil k dluhu žalobců podle § 1406 obč. zák. jen jako spoludlužník. Z toho vyplývá, že žalobci tak jak před tím zůstali

dlužníky Emila G-a. Z toho, že Emil G. žalovaného na podkladě kupní smlouvy žaloval a pohledávku tu pak k vyrovnacímu řízení přihlásil; nemůže o sobě býti ještě dovozováno, že žalobce z jejich ručení propustil (sb. n. s. 3597), poněvadž spor proti žalovanému zahájený pod Cg XI 550—22-4 žalobcům opověděl. Vyrovnání musí však všem věřitelům společného dlužníka nepoživajícím přednostního práva poskytovat stejné kvoty za stejných podmínek a podle § 47 vyr. ř. jest proto neplatná dohoda dlužníka nebo jiných osob s některým věřitelem, kterou jsou mu zvláštní výhody poskytovány. Podle §u 48 vyr. ř. nemohou býti práva věřitelů proti spoludlužníkům dlužníka, jakož i proti postihem zavázaným bez výslovného svolení oprávněného vyrovnáním omezena. Z toho plyne, že pohledávka Emila G-a na 60% (107.602 Kč 02 h) omezená proti vyrovnacímu dlužníkovi musí býti přesně lišena od zákonné 40% pohledávky (71.734 Kč 71 h) Emila G-a proti žalobcům jako spoludlužníkům vyrovnacího dlužníka a že dispozice věřitele s jeho pohledávkou proti spoludlužníkům — zde postoupení pohledávky 71.734 Kč 71 h náležející Emilovi G-ovi proti žalobcům na Annu Z-ovou — nemůže býti považováno za výhodu ve smyslu §u 47 vyr. ř., poněvadž tím zásada stejného nakládání se všemi věřiteli vyrovnacího dlužníka v žádném směru není porušena (Sb. n. s. 4861). Dle toho dluhovali žalobci Anně Z-ové jako postupníci Emila G-a 71.734 Kč 71 h, ač podle kupní smlouvy a potvrzení vyrovnání příslušela žalobcům pohledávka 71.019 Kč 92 h proti Vilému Z-ovi. Z protokolu ze dne 23. června 1923 vychází na jevo, že Anna Z-ová přistoupila k návrhu Viléma Z-a na zaplacení 60%ní vyrovnací kvoty rukou společnou a nerozdílnou jako rukojmí a plátkyně. Nesporno jest, že Anna Z-ová vyrozuměla žalobce rekomandovaným dopisem ze dne 25. února 1924, že započtla pohledávku 71.729 Kč 71 h postoupenou jí Emilem G-em na vyrovnací pohledávku 71.019 Kč 72 h patřící žalobcům proti Vilému Z-ovi jako vyrovnacímu dlužníku splatnou od 15. března 1924 ve čtyřech půlletních splátkách. Dle toho podle §u 1408 a 893 obč. zák., pokud tyto pohledávky navzájem se ruší, vzniklo vzájemné zrušení závazků, které samo o sobě již způsobuje vzájemné zaplacení.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobců.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s názorem dovolatelů, že firma Emil G. projevila prý souhlas se smlouvou ze dne 19. září 1921 konkludentním činem (§ 863 obč. zák.) a že svolila přijmouti místo žalobců jediného dlužníka, Viléma Z-a. Bylo-li nižšími soudy z výpovědi Dra K-a zjištěno, že firma Emil G. nikdy nedala souhlasu ke smlouvě ze dne 19. září 1921 a že žalobce nepropustila z dlužního poměru a že jen náhodou o smlouvě se dozvěděla, nelze ani z toho, že se domáhala na Vilému Z-ovi zaplacení, k němuž se tento pouze žalobcům zavázal smlouvou ze dne 19. září 1921 a že svou pohledávku přihlásila i k jeho vyrovnacímu řízení, usuzovati, že tím projevila vůli, — že zároveň pro-

pouští žalobce jako své dlužníky ze závazku (§ 1405 obč. zák.) — o níž by za daných okolností nemohlo býti pochybností (§ 863 obč. zák.), zvláště když žalovaný, jsoucí ve vyrovnávacím řízení, neposkytoval jí záruky, že dojde u něho úplného uspokojení své pohledávky. Firma Emil G. nabyla však ze smluvního závazku Viléma Z-a, jímž převzal k zaplacení její pohledávku, práva jako osoba třetí, v jejíž prospěch byl závazek sjednán (§ 881 obč. zák.), ježto Vilém Z. platil žalobcům trhovou cenu tím způsobem, že se zavázal za ně jejich věřitelce firmě G. plniti stejnou částku. Byla tedy firma Emil G. oprávněna na Vilému Z-ovi vymáhati placení a jeho závazek k zaplacení obchodního dluhu firmě Emil G. byl založen též smlouvou ze dne 19. září 1921. Předpisu § 1405 ani § 1406 obč. zák. nelze ovšem na tento případ použítí, poněvadž firma Emil G., jak bylo právě doličeno, nepropustila žalobce jako své první dlužníky ze závazku, ani nedošlo ku přímé smlouvě mezi firmou Emil G. a žalovaným o převzetí dluhů žalobců. Žalobci zůstali tedy i po smlouvě ze dne 19. září 1921 dlužníky firmy Emil G. a dovolání mylně doličuje, že pohledávka této firmy proti žalobcům zanikla přijetím žalovaného za nového dlužníka na místě žalobců ve smyslu § 1405 obč. zák. Když však žalobci zůstali vedle žalovaného Viléma Z-a dlužníky firmy Emil G., nebyla podle § 48 vyr. ř. vyrovnáním s Vilémem Z-em práva firmy Emil G. proti žalobcům obmezena. Právo firmy Emil G. proti žalobcům na zbytek 40% pohledávky zůstalo tedy nedotčeno. Byla proto oprávněna svou zbytkovou pohledávku, příslušející jí z kupní smlouvy proti žalobcům Pavlu A-ovi a Josefu B-ovi postoupiti komukoliv, tedy i manželce žalovaného, jež přistoupila k jeho vyrovnání jako rukojmí a plátkyně. Mínění žalobců, že tento postup je podle § 47 vyr. ř. neplatný, příčí se jasnému předpisu § 48 vyr. ř., jak dovodil již odvolací soud. Proti žalovanému měla firma Emil G. ovšem jen nárok na 60% kvotu, proti žalobcům však na pohledávku celou; od manželky žalovaného neobdržela splátku nad 60% své pohledávky proti žalovanému, nýbrž úplatu za postup své pohledávky proti žalobcům. Je-li postup pohledávky platný, byla manželka žalovaného oprávněna započísti si pohledávku, postupem od firmy Emil G. proti žalobcům Pavlu A-ovi a Josefu B-ovi nabytou, na pohledávku žalobců proti ní jako rukojmí a plátkyni z vyrovnání příslušející. Za jakou úplatu nabyla pohledávky od firmy G., jest podle § 1394 obč. zák. nerozhodno. Započtení působí jako vzájemné placení (§ 1438 obč. zák.). Započtením zanikla tedy pohledávka žalobců Pavla A-a a Josefa B-a nejen proti manželce žalovaného jako rukojmí a plátkyni, nýbrž i proti žalovanému samotnému a to již v době, když pohledávky se střetly, stejně jako by byla hotově zaplacená. Námitka žalobců, že žalovaný uplatňuje tuto pohledávku ke vzájemnému započtení, ač nepřísluší jemu, nýbrž jeho manželce, jest bezpodstatná; žalovaný se dovolává pouze již dříve provedeného započtení mezi pohledávkou jeho manželky a pohledávkou žalobců jako právního důvodu zániku žalobní pohledávky. Proto netřeba se ani zabývati dovolávacími vývody, doličujícími z ustanovení § 1441 obč. zák., že žalovaný nemůže namítati k započtení pohledávku, příslušející třetí osobě (jeho manželce) proti žalobcům. Do-

volací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., pokud jest uplatňován žalobci Pavlem A-em a Josefem B-em, není tedy opodstatněn. Co se tkne dovolání Arno K-a, zjistily nižší soudy, že spolužalující Arno K. ujednal se zástupcem žalovaného a zároveň zástupcem firmy Emil G. smlouvu v Lipsku dne 15. září 1923, kterou žalobce Arno K. přijal na místo své původní pohledávky za manželi Z. jejich nabídku, že se mu dostane za jeho pohledávku bytu a stravování v ceně 5.000 Kč. Zanikl tedy novací (§ 1376 obč. zák.) původní nárok žalobce Arno K-a a vznikl mu nový nárok ze smlouvy novační.

Čís. 7049.

Ustanovení §u 418 obč. zák. nelze použítí, byla-li stavba zřízena na pozemku, jsoucím ve spoluvlastnictví stavitele a druhého spoluvlastníka; stavba jest ve spoluvlastnictví obou.

Odměna spoluvlastníka (společníka) za provozování společné živnosti řídí se podle důležitosti jednání, vynaložené píce a získaného prospěchu.

(Rozh. ze dne 11. května 1927, Rv I 2051/26.)

Žalobkyně a její žalovaný manžel byli spoluvlastníky mlýna, v němž bylo kromě mlynářství provozováno i pekařství. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném vydání polovice výtěžku obou živností, jichž správu vedl žalovaný. **Procesní soud první stolice** vyhověl žalobě potud, že přiznal žalobkyni 9.500 Kč, určiv odměnu žalovaného 400 Kč měsíčně. **Odvolační soud** k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil. **Nejvyšší soud** nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání míní, že žalovaný nabyt vlastnictví pekárny při společném mlýně podle §u 418 obč. zák., poněvadž prý ji zřídil vlastním nákladem na společné nemovitosti, tedy prý z části na pozemku cizím, a poněvadž žalobkyně mu stavbu nezakázala, ač o ní věděla. Z toho dovozuje, že žalovanému samotnému náleží i výtěžek z pekařství tam provozovaného. Tomu nelze přisvědčiti. Ustanovení § 418 druhé věty obč. zák. předpokládá, že stavba byla zřízena na cizím pozemku a že ten, kdo stavbu zřídil, byl bezelstným, že byl bezelstným držitelem stavební plochy. O tom zde řeči býti nemůže, neboť stavba byla zřízena na společném pozemku a žalovaný spoluvlastnictví žalobkyně k stavební ploše ani nepopírá. Práva obou stran jest posuzovati podle zásad o spoluvlastnictví (§ 825 a násl. obč. zák.). Stavba jest podle §§ 294 a 297 obč. zák. příslušenstvím společné nemovitosti a náleží tedy, jako nemovitost samotna, oběma manželům společně. Kdo nesl náklad na ni, není rozhodujícím pro otázku, komu náleží vlastnictví.

Podle znaleckého posudku, který pokládají nižší soudy za správný, musí pekařství býti provozováno, by byl opatřen odbyt mouky vyráběné ve mlýně. Dle toho sloužila pekárna k lepšímu využití mlýna jako